

Ý THỨC PHÁP LUẬT

NỘI DUNG CHÍNH

1. Khái niệm và đặc điểm của YTPL
2. Cấu trúc của YTPL
3. Phân loại và chức năng của YTPL
4. Pháp luật và ý thức pháp luật

1. KHÁI NIỆM VÀ ĐẶC ĐIỂM CỦA YTPL

Câu chuyện dẫn đề:

Bàn về vụ việc

“Cô gái tát anh
cảnh sát giao thông
ở TP Hồ Chí Minh”
(tháng 8/2011)

Phân tích câu chuyện dẫn đề

- Bàn về thái độ của cô gái và mẹ của cô gái đối với PL=> không chỉ không tuân thủ PL mà còn là sự coi thường PL
  - Bàn về thái độ của cộng đồng mạng, xã hội, của các chuyên gia pháp lý các nhà nghiên cứu luật học về hành vi của cô gái và mẹ cô gái
- => Tất cả những thái độ của cô gái và mẹ cô ta đối với PL, cũng như thái độ của mỗi chúng ta, của cộng đồng đối với hành vi vi phạm pháp luật của mẹ con cô gái là các cấp độ biểu hiện của Ý THỨC PHÁP LUẬT

a. KHÁI NIỆM YTPL

=> Ý thức pháp luật là tổng thể những cảm xúc, đánh giá, quan điểm, tư tưởng, học thuyết mà qua đó thể hiện hay biểu thị được tình cảm hay thái độ của một cá nhân, một nhóm người hay của toàn xã hội về pháp luật nói chung, về một hành vi pháp luật cụ thể hay về một hay một vài hiện tượng pháp luật”.

GIẢI THÍCH

- Nội dung của YT
  - + hiểu biết, kiến thức, nhận thức
  - + thái độ
  - + khả năng xác định mục đích, phương thức hành động (bày tỏ thái độ bên ngoài bằng hành động)

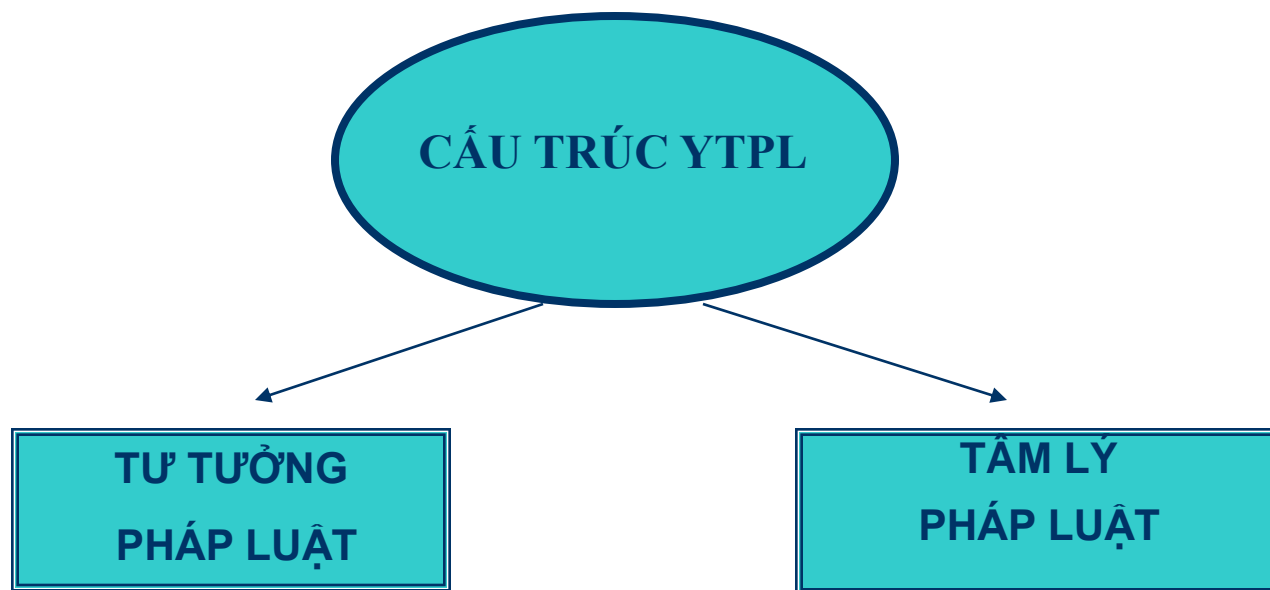
GIẢI THÍCH

- Giải thích những thuật ngữ trong khái niệm
  - + Pháp luật
  - + Hành vi pháp luật
  - + Hiện tượng pháp luật khác

b) ĐẶC ĐIỂM YTPL

- Tính bị quy định bởi tồn tại xã hội
- Tính giai cấp
- Tính kế thừa
- Tính lạc hậu so với thực tiễn pháp luật
- Tính vượt lên trước so với thực tại xã hội trong một số trường hợp nhất định
- Tính thời đại
- tính dân tộc

2. CẤU TRÚC CỦA YTPL

a. TƯ TƯỞNG PHÁP LUẬT

Khái niệm

Là các quan điểm khoa học, học thuyết, tư tưởng mà qua đó phản ánh thái độ của chủ thể về pháp luật, hành vi PL hoặc hiện tượng PL khác

Đặc trưng:

- + Có tính lý luận, tư duy khoa học cao
- + Có tính khái quát, hệ thống cao
- + Tính logic cao
- + Tính tự giác
- + Khả năng nhận thức của chủ thể ở cấp độ cao

Hệ tư tưởng đôi khi # hệ tư tưởng PI của giai cấp cầm quyền
VD...

b. TÂM LÝ PHÁP LUẬT

Khái niệm:

Là bộ phận cấu thành của YTPL – là tâm trạng, xúc cảm, tình cảm, bức xúc đối với pháp luật, hành vi PL hay các hiện tượng PL cụ thể

Đặc điểm:

- + Cấp thấp của YTPL, hình thành trên cơ sở nhận thức cảm tính của con người biểu hiện tâm trạng, cảm xúc đối với PL;
- + Có tính chủ quan cao nên bị chi phối bởi đặc điểm cá nhân của chủ thể (tính cách, tư duy, kiến thức...)
- + Có cả tích cực và tiêu cực
- + Mặc dù TLPL có tính ổn định cao song cũng có thể thay đổi theo môi trường, văn hóa điều kiện sống...

Lưu ý:

Tư tưởng PL và tâm lý PL chỉ là hai bộ phận cấu thành cơ bản, ngoài ra vẫn còn một số bộ phận khác của YTPL:

- Kiến thức pháp luật của cá nhân
- Giá trị bản thân của cá nhân (các kỹ năng, kinh nghiệm bản thân hoặc các chuẩn mực mà dựa vào đó cá nhân đánh giá các hiện tượng PL)
- Ý chí chủ quan của cá nhân (khả năng cá nhân đó trên nền tảng kiến thức và tình cảm của mình có thể xác định được hành vi là hợp pháp hay ko hợp pháp)

Nguồn: Wikimedia Việt Nam

3. PHÂN LOẠI VÀ CHỨC NĂNG CỦA YTPL

A) Phân loại:

- Tại sao phải phân loại?

- + để dễ nhận biết, nghiên cứu
- + phân biệt đối tượng để có chính sách phù hợp

- Căn cứ phân loại:

+ Theo chủ thể của YTPL:

- YTPL cá nhân,
- YTPL nhóm người
- YTPL số đông người
- YTPL xã hội

+ Theo mức độ nhận thức:

- YTPL thông thường:
- YTPL chuyên chuyên môn (chuyên nghiệp):
- YTPL khoa học:

3. PHÂN LOẠI VÀ CHỨC NĂNG CỦA YTPL

B. Chức năng YTPL

- *Chức năng nhận thức:*
- *Chức năng đánh giá:*
- *Chức năng điều chỉnh*
- *Chức năng dự báo:*

Chức năng YTPL

- **Chức năng nhận thức:** Xuất phát từ thuộc tính của ý thức là sự tự ý thức:
  - + Tự ý thức chủ quan: tự mình biết là cái đó đúng hay sai và có thái độ của mình
  - + Tự ý thức khách quan: qua hành vi, hoạt động của người khác người ta nhận thức được đúng sai.
- => qua hoạt động nhận thức, xúc cảm chủ thể có thể có được khối lượng kiến thức PL nhất định và qua đó có thái độ phù hợp (ví dụ). Cần phải giáo dục PL. Tư tưởng PL có ảnh hưởng sâu rộng đến YTPL.

Chức năng YTPL

- **Chức năng đánh giá:**

Bản chất của YTPL là dựa trên hiểu biết kiến thức PL và tỏ thái độ đối với PL, hành vi PL hoặc các hiện tượng PL. Tỏ thái độ chính là đánh giá hành vi đó, văn bản đó hay hiện tượng PL đó tốt hay xấu, đúng hay sai, phù hợp hay ko phù hợp... (Ví dụ)

- **Chức năng điều chỉnh:**

+ Điều chỉnh hoặc tự điều chỉnh:

Điều chỉnh: Người có kiến thức PL điều chỉnh hành vi của người khác, thuyết phục người khác tuân theo PL (thầy giáo dạy)

Tự điều chỉnh: Tự điều chỉnh chủ quan: đọc luật và thấy mình như thế là sai và tự điều chỉnh

Tự điều chỉnh khách quan: thấy người khác làm như thế ta làm theo (thấy người khác dừng khi có đèn đỏ ta muốn vượt nhưng ngại và tự điều chỉnh hành vi của mình – thông qua người khác tự điều chỉnh hành vi của mình)/

Chức năng YTPL

- *Chức năng dự báo:*

Dựa vào đặc điểm vượt trước của YTPL: Tư tưởng chỉ ra các hướng phát triển PL (các nhà khoa học đưa ra các giải pháp hoàn thiện PL)

Dựa vào thái độ đối với PL của chủ thể ta có thể xác định được xu thế nào trong các hoạt động PL (Ví dụ các sinh viên yêu thích và chọn luật kinh tế...).

4. PHÁP LUẬT VÀ YTPL

Nội dung đề cập – mối quan hệ qua lại tác, động lẫn nhau giữa PL và YTPL

a) Tác động của YTPL lên PL

- Thông qua ý thức pháp luật người ta biết luật nên đi theo hướng nào cái gì chưa hoàn thiện để luật cần làm cái gì?
- Trình độ dân trí đến đâu, ý thức PL ở mức nào nên đưa ra luật nào cho phù hợp, hoạt động lập pháp phải diễn ra như thế nào, phải làm gì?
- Đối với hoạt động xây dựng pháp luật: YTPL là tiền đề trực tiếp cho việc xây dựng luật. Chất lượng của các công đoạn trong quá trình xây dựng PL phụ thuộc vào YTPL, trước hết của những nhà làm luật và của tất cả những người tham gia hoạt động này.
- Tác động lên thực hiện PL, tức tiến pháp lý: Việc thực hiện pháp luật phụ thuộc vào trình độ nhận thức, sự hiểu biết PL, thái độ, tâm lý, tình cảm PL của con người. Các quy phạm pháp luật có đi vào cuộc sống hay không phụ thuộc rất nhiều vào YTPL của con người.

4. PHÁP LUẬT VÀ YTPL

b. Tác động của PL lên YTPL:

- Pháp luật tốt hoàn thiện phù hợp sẽ nâng cao YTPL
- Qua PL người ta truyền tải tư tưởng PL tiến bộ lên nhận thức của nhân dân
- Các quyết định, hành vi đúng đắn trong quá trình thi hành luật sẽ tác động tích cực lên YTPL của nhân dân
- Tư tưởng PL chủ đạo là công bằng dân chủ - tác động lên YTPL

The End
Thank you!!!
Конец
До встречи!

Mai Văn Thắng